

Farverne i IPA Analysen

Farver har altid optaget mennesker, lige fra de ældgamle astrologer, over de klassiske græske filosoffer og helt frem til vore dage. Der sker noget med os rent stemningsmæssigt når vi ser en bestemt farve, og det er denne oplevelse og følelse, der i årtusinder har fascineret historiens største tænkere.

I moderne tid har den klassiske konflikt imellem (natur)videnskabeliggørelse på den ene side og subjektivering af livet og eksistensen på den anden side, udmøntet sig i kontroversen imellem Newton og Goethe.

Newton beviste, at lys består af bølger og derfor kan beskrives i matematiske og objektive termer - modsat Goethe, der satte sig for, at finde farvernes indre natur. Han kom frem til, at farver opstår i mødet imellem lys og mørke, hvor blå og gul er de to grundpolariteter, grøn er sammenføringen af blå og gul medens den røde farve er en fortsat fortætning af den grønne.

Farver er altså i sig selv mere end blot bølger. De er i deres natur opstået som polariteter, synteser og sammenføringer, de samme begreber som vi kan anvende på livet og udviklingen. Farver har derfor deres egens substans - deres eget indre liv - som i vores oplevelse af dem afspejler en stemning, og derfor kan anvendes som et spejlbillede af os selv. Det Newtonske verdensbillede har derfor - hvad angår farver - taget en lille omvej i forhold til det mennesker altid har vidst. På samme måde som kvantefysikken (med bl.a. Niels Bohr som en markant fortæller) afviser den fuldstændige objektivitet og gør mennesket selv til en del af eksperimentet, indebærer Goethes position, at vi indgår i en form for symbiose med farverne. Når vi betragter dem bliver vi samtidig præget af dem i vores sind.

Vi ser også i dag forskere, som f.eks. den tyske psykolog Max Lüscher, fremkomme med teorier om sammenhængen imellem farvepræferencer og type/personlighed, der stemmer overens med det, som de gamle tænkere fandt frem til for mere end 2.000 år siden. Farver er altså ikke blot en matematisk formel, men et reelt sanset fænomen, der vækker følelser og skaber stemninger, og med Goethes ord er til stede inden i os som en del af vores sansning af omgivelserne. Farver har i sig selv en karakter, der vækker genklang i os og gør noget ved os.

Farver afspejler derfor reelt eksisterende psykologiske fænomener, og har på den baggrund indgået som en del af menneskets bestræbelser på at udvikle en temperamenternes og følelsernes typologi. Lad os nu prøve at skitsere denne typologi i forhold til de fire grundfarver.

Blå

Blå er forbundet med det melankolske grundtemperament og er TÆNKNINGENS og jordens farve. Blå forbinder sig med det indadvendte, det sammentrækkende, formgivende, afgrænsende og præcise. Den blå personlighed giver indtryk af kølighed, fjernhed, ærlighed og objektivitet, men også af det sikkerheds- og tryghedssøgende. Det er den nøgterne og rationelt tænkende person.

Det blå rum er studereværelset, der giver plads til eftertænkning og fordybelse.

Rød

Rød er forbundet med det koleriske grundtemperament og er FØLELSERNES og ildens farve. Rød forbinder sig med det aktive, det viljestyrede, det eksplosive, det lidenskabelige, det urolige og er kærlighedens farve. Den røde personlighed er fyrig, kraftfuld, emotionel styret og reagerer ofte med vrede og aggression. Det er den dominerende og udadvendte person, der ofte har et idealistisk forhold til verden omkring sig og kæmper med næb og kløer for at få sine synspunkter igennem.

Det røde rum er kraftfuldt, betydningsladet, højtideligt og opmærksomhedsskabende.

Grøn

Grøn er forbundet med det flegmatiske grundtemperament og er SANSNINGENS og vandets farve. Grøn forbinder sig med det venlige, imødekommende og langmodige, den nydelsesfulde smagning i sig selv, fordybelsen i oplevelsen. Den grønne personlighed er i sig selv hvilende, rolig, langsom, eftertænksom. Det er personen, der forsonende altid er parat til at snakke om tingene og som giver sig god tid.

Det grønne rum er harmoniserende og beroligende og et billede på "i skovens stille dybe ro".

Gul

Gul er forbundet med det sangvinske grundtemperament og er INTUITIONENS og luftens farve. Gul forbinder sig med det udadvendte, det ekspansive, det iderige og det grænseløse. Den gule personlighed er let, lys, fuld af udstråling og begejstring, men også af flygtighed. Hvor den blå farve samler verden i præcis rationalitet, vil den gule sprede verden ud i mere svævende og flydende billeder.

Det gule rum er ekspansivt og kaster tingene ud fra sig selv og ud i verden. Det er dialogens og de uforudsigelige processers rum.

Når vi sammenligner denne tidernes farvetypologi med de farver vi har anvendt i IPA Analysen, er der en tydelig sammenhæng.

Den blå farve omfatter METODEFAKTORERNE og er forbundet med tænkning, viden og rationalitet. Det er her vi skaber det faktuelle, faglige, og videnskæssige grundlag for vore handlinger.

Den røde farve forbinder sig med RESULTATFAKTORERNE, som er det aktive og kraftfulde, den måde hvorpå du retter dine viljestyrede handlinger udad mod omgivelserne for at nå de mål du har sat dig.

Den grønne farve omfatter RELATIONSFAKTORERNE, og er forbundet med omsorg, indlevelse og en åben og imødekommende adfærd. I det grønne rum søger vi venskab, harmoni og samhørighed.

Den gule farve omfatter de PERSONLIGE VÆKSTFAKTORER, som dækker de grænseløse muligheder, intuitionen og orienteringen imod forandring og personlig udvikling. Det er også konfliktens og ekspansionens farve, der hvor du afprøver dig selv og dine muligheder, overskrider grænser og træder ind i et nyt og ukendt land.

Flemming Olsen